

LLIBRES NOVETATS

Bogeries molt racionals

Un cop analitzada l'economia pirata, Leeson troba la lògica a institucions aparentment forassenyades

Justo Barranco

Freakonomics amb esteroides. Així ha definit l'autor d'aquest popular llibre d'economia divulgativa, Steven D. Leavitt, el peculiar assaig del seu col·lega Peter T. Leeson: *El gran circo de la economia*. Un títol a què a l'editorial han afegit un subtítol meridianament clar – un recorregut històric pels fets i les decisions econòmiques més forassenyades –, però que no prepara el lector per a les sorpreses que porta dins: no es tracta de decisions econòmiques ruïnoses, sinó que Leeson –professor de la George Mason University– aborda temes com ara les dones que eren venudes en subhasta a l'Anglaterra del XIX per ser casades, o com a Libèria encara avui els criminals de vegades beuen verí per determinar el seu destí. I busca la racionalitat econòmica darrere d'aquests comportaments aparentment demencials.

No és gens estrany tenint en compte que el llibre que el va fer saltar a la popularitat, *El garfio invisible*, examinava l'economia amagada dels pirates. En aquesta obra s'endinsa en el món dels pirates del segle XVII i inicis del XVIII i descobria que van crear una societat paral·lela que funcionava, en què el capità no era un tirà sinó que hi havia regles establertes per evitar que actués en benefici propi i, a més, s'evitava concentrar el poder a les seves mans perquè tenien clar que els líders excepcionals a la batalla després no eren grans administradors. Un poder dividit i limitat. Curiosament, als

ARXIU

EL GRAN CIRCO DE LA ECONOMÍA
Peter T. Leeson

Deusto. Barcelona, 2019
296 p. | 19,95 € | E-book, 11,99 €

vaixells de la marina britànica els mariners tenien poca cosa a dir i el capità tenia poders gairebé il·limitats... Com els màxims responsables avui de tantes empreses arreu del món.

Al seu nou llibre Leeson es proposa de buscar sentit als comportaments aparentment irracionals, com ara les ordalies de l'Europa medieval, una mena de judicis en què s'interpretava la voluntat dels déus a partir del foc o l'aigua per dirimir disputes en què no quedava clar el culpable. En el fons –assegu-

ra l'autor, un *homo oeconomicus* com ell mateix i defensor incansable de la teoria de la tria racional davant els incentius –, la gent tendeix en totes les èpoques a comportar-se racionalment, complint els seus objectius en la mesura que li permeten les seves limitacions. I si les institucions que semblen forassenyades van ser vàlides una època, és perquè generaven una certa prosperitat. Encara que fos a còpia de demanar als acusats que submergissin els braços en aigua bullent per veure si guarien o no al cap de tres dies... i si eren culpables o no.

Increïblement, la majoria dels que ficaven la mà al calder bullent quedaven exonerades. Leeson ho explica, esclar, per una qüestió d'incentius: la gent tenia por de la justícia divina i, en aquest sentit, els culpables tenien tendència a no sotmetre's a l'ordalia i confessar-se culpables o arribar a un acord amb el demandant. Els innocents tenien, en canvi, un incentiu per sotmetre's a la prova... i els religiosos que les feien ho sabien i podien posar l'aigua menys calenta o avaluar les ferides tres dies després més benèvolament del que veien en realitat.

EL LÍDER MINDFUL
Larraitx Urrestilla

Llibres de capçalera
Barcelona, 2019
242 p. | Paper, 20 € | E-book, 11 €

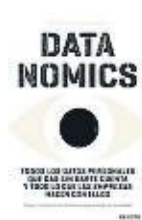

En moments intensos en què és necessari prendre decisions, de vegades les emocions ens poden jugar males passades i fer que responguem sense prendre

un respir per valorar la millor alternativa, assenyala l'autora. Per reduir l'estrès, gestionar més bé les emocions i aconseguir més claredat mental, comunicar-nos més bé i prendre les nostres pròpies decisions, proposa de fer servir el *mindfulness*, l'atenció plena. L'autora subratlla la seva importància en el lideratge: és clau desenvolupar-se per desenvolupar els altres.

DATANOMICS
Paloma Llana

Deusto
Barcelona, 2019
304 p. | Paper 16,95 € | E-book, 9,99 €

Fa anys que acceptem noves polítiques de privacitat als webs que utilitzem sense llegir-ne cap. De fet, vuit hores i 59 minuts és el que trigaria un usuari amb moltes ganes a llegir les condicions que ha d'acceptar a la tauleta de Kindle. Pugem fotografies a Instagram, publiquem les nostres tendències polítiques a Twitter... I tot sense pagar ni un cèntim. El producte és de franc perquè el producte som nosaltres, assenyala Llana, que en aquest llibre mostra el que fan les empreses amb les nostres dades personals.

l'organització en què desenvolupa la seva activitat. Però, segons remarca l'autor, treballar amb competències requereix una anàlisi prèvia que les permeti identificar, definir i desenvolupar com a eines que permetin l'adequació de la persona al lloc de treball. Al llibre ofereix eines per poder construir aquestes competències i, a més, mesurar-les.

GUÍA PRÁCTICA PARA EL DISEÑO Y MEDICIÓN DE COMPETENCIAS PROFESIONALES

Ángel José Olaz Capitán

ESIC. 144 pàgines | 16,50 €

D'algun temps ençà el terme *competències* s'ha convertit en una paraula màgica capaç de transformar l'individu, el seu lloc de treball i, fins i tot,

l'organització en què desenvolupa la seva activitat. Però, segons remarca l'autor, treballar amb competències requereix una anàlisi prèvia que les permeti identificar, definir i desenvolupar com a eines que permetin l'adequació de la persona al lloc de treball. Al llibre ofereix eines per poder construir aquestes competències i, a més, mesurar-les.

Francesc Raventós

Exdegà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Desigualtat salarial

Corregir les desigualtats modernitza la societat, enforteix l'economia i dona resposta a una obligació moral.

Malauradament a la UE, a Espanya i a Catalunya, la desigualtat salarial i laboral entre homes i dones és elevada.

A Espanya la diferència de sou per hora treballada en tasques idèntiques és d'un 14,2%; la major part dels llocs de treball de baixa qualitat estan ocupats per dones; moltes de les tasques no remunerades, com ara les feines domèstiques o tenir cura dels fills, són a càrrec de la dona i, per tant, treballa menys hores remunerades; també els homes acostumen a ocupar els llocs de més responsabilitat. Aquests factors fan que la diferència entre els ingressos mitjans anuals de les dones i els homes a Espanya sigui d'un 35,7%.

Es cert que les dones lentament van assumint més responsabilitats polítiques, empresarials i professionals, però persisteix una gran desigualtat. Sortosament aquest no és el cas en el camp de la formació universitària a Catalunya, en què en el curs 2016-2017 un 54% dels estudiants eren dones, encara que després a la gran majoria els costa molt escalar a llocs de responsabilitat.

Si les dones amb igualtat de feina cobren menys, treballen menys hores remunerades i ocupen llocs de menys responsabilitat, quin és el resultat? Simplement, que els seus ingressos anuals són força inferiors als de l'home, cosa que comporta una important desigualtat, una dependència moral, econòmica i social, i que quan es jubilin les seves pensions seran baixes.

Salari mínim Apujar l'SMI a 900 euros mensuals pot corregir la bretxa, ja que la majoria de feines per sota d'aquest nivell les fan elles

A Catalunya el salari mitjà anual masculí en data de febrer del 2017 era de 27.477 euros, mentre que el femení era de 20.324 euros, un 26% menys. Quan s'analitzen les franges salarials més baixes el percentatge puja fins a un 42,6%.

Quines són algunes propostes que servirien per corregir l'elevada desigualtat? El problema de fons no és només la manca de legislació que protegeixi la dona de la discriminació, sinó que es compleixin les lleis existents.

A Espanya ara s'ha pujat el salari mínim a 900 euros mensuals. Atès que bona part de les feines per sota aquest nivell les ocupen les dones, pot ser un pas per corregir la bretxa salarial.

Que les dones assumeixin més responsabilitats en la societat l'enriqueix. Que es corregin les diferències salarials, millorin les pensions, la conciliació familiar i la igualtat d'oportunitats, augmenta la cohesió social, potencia la força de treball d'un país i ajuda a finançar els ingressos a la Seguretat Social. Avançar en aquestes línies no serà fàcil.

Canviar els models culturals és una feina que requereix temps, pressió social i voluntat de canvi. |

zttlah
a ovs n
o' tplá
re-nr
trbalp
mc n

=====
Les ordalies medievals, judicis amb aigua bullent, tenien uns incentius lògics